

6. 6. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vertikální kartelová dohoda o určení ceny prokázaná soukromě pořízeným záznamem telefonického hovoru

Nejvyšší správní soud svým rozsudkem[1] z konce října 2013 zamítl kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně[2] ve věci HUSKY CZ. Nejvyšší správní soud se v této věci zabýval konceptem vertikální kartelové dohody o určení ceny na trhu velkoobchodní distribuce zboží pro outdoorové vybavení. Rozhodnutí je zajímavé z procesního hlediska, protože Nejvyšší správní soud svým rozsudkem potvrdil názor Krajského soudu v Brně, který se v této věci poprvé vyjádřil k otázce, zda a za jakých okolností může být ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jako důkaz protisoutěžního jednání použit soukromě pořízený záznam telefonického hovoru mezi obchodními partnery. Nejvyšší správní soud potvrdil názor Krajského soudu, že takový záznam lze jako usvědčující důkaz v rámci správního trestání použít.

Případ

Společnost HUSKY CZ s.r.o. jako velkodistributor outdoorového zboží (dále jen „dodavatel“) určovala minimální výši maloobchodních prodejních cen svých odběratelů (internetových obchodů). Dodržování nastavených cen dodavatel pravidelně kontroloval a považoval je za podmínku vzájemné spolupráce se svými odběrateli. Většina z odběratelů nastavené ceny respektovala. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) prokázal, že dodavatel měl v úmyslu upravit jednotnou cenovou hladinu outdoorového vybavení prodávaného odběrateli prostřednictvím internetu, což bylo Úřadem posouzeno jako uzavření a plnění zakázaných vertikálních cenových dohod (tzv. dohod o určení ceny pro další prodej). [3] Nejvyšší správní soud tento názor potvrdil.

Vertikální kartelová dohoda o určení ceny

Dle ust. § 3 odst. 1 ve spojení s ust. § 3 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“)[4] jsou dohody mezi soutěžiteli obsahující přímé nebo nepřímé určení cen zakázané. Citovaná ustanovení dopadají jak na horizontální, tak vertikální dohody soutěžitelů. Vertikálními dohodami jsou dohody mezi soutěžiteli, kteří působí na různých úrovních trhu zboží, tj. na různých úrovních výroby nebo distribuce; jako typický příklad dohod ve vertikále lze uvést dohodu mezi výrobcem zboží a jeho distributorem nebo dohodu mezi velkoobchodníkem a maloobchodníkem, jak tomu bylo v komentovaném případě. Pro posouzení, zda je postup soutěžitele v souladu se zákonem (resp. v rozporu), postačí, že je najisto postaveno, že k takové dohodě o určení ceny došlo.

Možnost odběratele, resp. každého prodejce, stanovit prodejní cenu svého zboží, je jedním ze základních pilířů fungování hospodářské soutěže. Dohody o cenách v rámci dodavatelsko-odběratelského vztahu podstatným způsobem narušují hospodářskou soutěž, protože nastavené ceny neodpovídají výsledkům konkurenčního boje a mohou snadno způsobit navýšení nákupních cen zboží pro konečné spotřebitele a mohou také zabránit konkurenci uvnitř jedné značky zboží (tzv. *intra-brand konkurence*). Cenový diktát ze strany dodavatele znemožňuje maloobchodním prodejcům stanovit prodejní ceny zboží dle vlastního rozhodnutí, což deformuje svobodnou hospodářskou soutěž na trhu.

Dle soutěžního práva tedy platí, že prodejce nesmí být omezen (ať již přímo nebo i nepřímo) v určování cen zboží pro jeho další prodej. Cenová ujednání mezi obchodními partnery, která jsou vybavena pokyny či sankcemi zavazující či motivující smluvní partnery dodržovat stanovené ceny pro další prodej, jsou dle zákona zakázána. Dodavatel může svým odběratelům stanovit doporučené prodejní ceny, které však nesmějí mít zavazující charakter. Konečný prodejce musí mít možnost stanovit koncovou cenu i pod výši doporučené prodejní ceny ze strany dodavatele. Jinými slovy dodavatel nesmí vzít odběrateli možnost stanovit prodejní cenu pro koncového spotřebitele dle své vlastní úvahy. Doporučené ceny také nesmějí být doprovázeny dalšími, byť i ústními, pokyny či instrukcemi, popřípadě jinými závaznými opatřeními prosazujícími skrytý zájem prodejce či výrobce na dodržování doporučených cen jejich odběrateli při dalším prodeji, či dokonce provázeny přímo negativními následky při jejich nedodržování. Poskytování slev či jiných výhod smluvním partnerům v případě, že budou dodržovat stanovené doporučené prodejní ceny zboží, je třeba považovat za nepřímé určování cen, které je taktéž bez výjimky zakázáno. Je-li smluvní partner motivován dodržovat doporučené ceny, může tím být ohroženo fungování soutěže na daném trhu, což pak může mít i negativní dopad na koncové spotřebitele, neboť dochází ke snížení cenové konkurence na trhu.

Dohody o přímém určení cen pro další prodej lze uzavřít i ústně, či neformálním návrhem ze strany jednoho soutěžitele a jeho akceptací ze strany druhého soutěžitele. V souvislosti s takovým nepsaným ujednáním, resp. uzavřením zakázaných dohod lze poukázat na aktuální evropskou judikaturu, ze které vyplývá, že nezbytnou podmínkou zakázané vertikální dohody je „shoda vůle“ obou stran, kdy tyto musí výslovně či konkludentně participovat na uzavření a plnění dohody.

V komentovaném případě krajský soud shledal v jednání dodavatele uzavírání a plnění dohod o určení cen pro další prodej, které spadají pod koncept zakázaných vertikálních kartelových dohod o určení ceny. Nejvyšší správní soud tento závěr potvrdil.

Soukromě pořízený záznam telefonického hovoru mezi obchodními partnery jako důkaz ve správním řízení

Nejvyšší správní soud se ve svém rozsudku zabýval také zákonností provedeného důkazu v rámci správního řízení - soukromě pořízeného záznamu telefonického hovoru mezi obchodním manažerem dodavatele a jeho odběratelem. Ačkoli Nejvyšší správní soud výslovně předeslal, že není jeho cílem vytvořit tímto rozhodnutím obecně použitelný algoritmus přípustnosti tohoto typu důkazu, rozhodně stojí jeho závěry za zmínku.

Odběratel si ještě před pořízením telefonického záznamu stěžoval u ÚOHS, že mu je ze strany jeho dodavatele diktována prodejní cena, načež možnosti prokázání soutěžního deliktu s úřadem konzultoval (bezprostředním motivem pro pořízení nahrávky bylo doporučení ze strany ÚOHS, který stěžovateli, který pro svá tvrzení neměl žádné důkazy, pořízení nahrávky doporučil). Záznam byl poté odběratelem pořízen tajně, bez vědomí dodavatele. Následně tento záznam použil ÚOHS jako důkaz svědčící protisoutěžnímu jednání v rámci správního řízení.

Krajský soud při posuzování zákonnosti provedeného důkazu dospěl k závěru, že nahrávka nebyla

pořízena orgánem veřejné moci, ani jím předem „nastrčeným“ subjektem prostřednictvím kterého by se ÚOHS snažil nahrávku získat pro své vlastní šetření. Dle soudu bylo podstatné, že odběratel svého dodavatele kontaktoval telefonicky sám, nikoli z pokynu ÚOHS a nijak svého obchodního partnera neprovokoval k protisoutěžnímu jednání. Soud dále přihlédl ke skutečnosti, že ÚOHS odběrateli předem doporučil více variant důkazů k prokázání protisoutěžního jednání, jako např. text smlouvy, e-maily nebo záznamy (tedy nedoporučil mu jen pořízení nahrávky).

Nejvyšší správní soud k této otázce v první řadě odkázal na svůj dřívější rozsudek,[5] ve kterém konstatoval, že je třeba rozlišovat mezi pořizováním záznamů ze strany soukromých osob a orgánů veřejné moci a zároveň vysvětlil, že důkaz audiovizuální nahrávkou pořízenou v utajení orgánem veřejné moci nebo v souvislosti s jeho činností je v řízení o správním trestání zásadně nepoužitelný. Takto pořízený důkaz je tedy nezákonný.

Nejvyšší správní soud dále uvedl, že v trestním právu je přípustnost audiovizuálních záznamů provedených soukromými osobami pro potřeby dokazování akceptována. Orgány činné v trestním řízení jsou při pořizování záznamů povinny postupovat podle ust. § 88 trestního řádu. Jestliže však zvukový záznam nepořídil orgán činný v trestním řízení, ale naopak soukromá osoba, nelze po jeho pořizovateli požadovat splnění trestním řádem přesně vymezeného postupu a podmínek, za nichž může dojít k opatření takového důkazu.[6]

V neposlední řadě lze na oblast správního trestání lze dle názoru Nejvyššího správního soudu vztáhnout i závěry,[7] že zásadně nelze vyloučit možnost použít jako důkaz též zvukový záznam, který byl pořízen soukromou osobou i bez souhlasu ostatních účastníků určitého jednání; tuto skutečnost je nutné vždy posuzovat v rámci respektování práva na soukromí zakotveného v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí ve smyslu čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Nejvyšší správní soud se v zásadě ztotožnil s postupem krajského soudu, který provedl test proporcionality a poměřil legitimitu cíle, kterého mělo být pořízením záznamu dosaženo, na straně jedné, a přiměřenost zvoleného postupu, na straně druhé. Vyplynulo, že je nutné v každém konkrétním případě uvážit, zda může nad ochranou osobnostních práv dotčeného subjektu převážet zájem společnosti na objasnění a potrestání deliktů jednání a ochrana ústavně zaručených práv pořizovatele takového záznamu.

V komentovaném případě krajský soud po provedení testu proporcionality dovodil, že postup odběratele byl přiměřený, což Nejvyšší správní soud potvrdil a v souladu s rozsudkem krajského soudu uzavřel, že pořízení záznamu a jeho předání Úřadu za účelem ochrany a zachování podmínek spravedlivého soutěžního prostředí nepřekročilo nepřijatelnou míru zásahu do základního práva na ochranu soukromí. Proto bylo možné předmětný záznam v řízení použít jako důkaz.

Mgr. Petra Nováková,
advokátní koncipientka

[Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.](#)

Sokolovská 49
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 225 000 400
Fax: +420 225 000 444

e-mail: recepcepha@hjf.cz

-
- [1] Rozsudek NSS ze dne 31.10.2013 č.j. 8 Afs 40/2012 - 68.
[2] Rozsudek KS v Brně ze dne 26.4.2012, č.j. 62 Af 24/2011 - 159.
[3] Rozhodnutí ÚOHS ze dne 11.5.2009, č.j. ÚOHS - S076/2008/KD-5304/2009/820. Společnosti HUSKY CZ s.r.o. byla za uvedený soutěžní delikt uložena pokuta ve výši 2,316 mil. Kč.
[4] Zákon č. [143/2001](#) Sb., o ochraně hospodářské soutěže.
[5] Rozsudek NSS ze dne 5.11.2009 č.j. Afs 60/2009 - 119.
[6] Usnesení NS ze dne 3. 5. 2007, sp. zn. 5 Tdo 459/2007.
[7] Usnesení NS ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 5 Tdo 459/2007.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)